

“Ontkoppelen” is het codewoord

We blikken in dit nummer terug op wat 25 jaar Aquafin heeft betekend op ecologisch, economisch en maatschappelijk vlak. Maar we kijken natuurlijk ook graag vooruit. Wat komt er op ons af? Hoe springen we over 25 jaar om met ecologie en grondstoffen? Aqua sprak met Marc De Pauw, milieuconsulent, ecotrendwatcher en gastdocent aan de Hogeschool Gent in de postgraduaatrichting “Trendwatching”.

“Veel Vlaamse steden en gemeenten leveren al erg waardevolle inspanningen naar ecologie en duurzaamheid.”

Maatschappelijk verantwoord ondernemen” lijkt wel een modebegrip geworden. Het duikt te pas en te onpas op en bedrijven die geen duurzaamheidsverlag publiceren, schijnen hopeloos achter te lopen. Een voorbijgaande hype? “Zo zou ik het zeker niet noemen,” steekt **Marc De Pauw** van wal. “Door transparante communicatie en het eigen gedrag te verantwoorden, leggen organisaties rekenschap af aan de maatschappij. Natuurlijk spelen imago-redenen ook een belangrijke rol. Daar is op zich niets mis mee, zolang het maar geen green window-dressing is. Het motto moet zijn: first be good, then tell it.”

Het verantwoorden van de manier waarop producten vervaardigd worden, zal in de toekomst nog meer aan belang winnen. Mensen zijn mondiger geworden en willen weten of een bedrijf respect heeft voor thema’s als mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, ecologie en eerlijke handel.

Marc De Pauw: “Naast de verplichte wettelijke vergunningen heeft een onderneming vandaag ook steeds meer een ‘license to operate’ nodig van de maatschappij. Al is dit nog niet in elke sector het geval. Denk maar aan bepaalde erg gewilde smartphonemerken waarvan gekend is dat ze niet altijd in de juiste arbeidsomstandigheden gemaakt worden. In de kledingsector merk je dan weer wel dat de houding van de consument stilaan verandert en de bedrijven passen zich daaraan aan. Die trend zal zich volgens mij verder doorzetten.”

“Ontkoppelen is dus de boodschap, we kunnen immers perfect gelukkig zijn met minder.”

WOW!

Hoe kritisch de consument ook is tegenover producenten, duurzaamheid begint uiteraard bij jezelf. “Het menselijk leven is WOW!,” weet De Pauw. “Althans, **wonen**, **ontspannen** en **werken** toch. En dit alles heeft heel wat milieueffecten. Onze wereldwijde ecologische voetafdruk is ondertussen zo groot, dat er sprake van is om het Holoceen als geologisch tijdvak af te sluiten en het Antropoceen in te luiden. Daarin beginnen het klimaat en de atmosfeer de gevolgen te ondervinden van de menselijke activiteit. Het besef dat het anders moet, is er stilaan. Maar de toekomst zal ons dwingen tot een gedragswijziging tussen onze welvaarts- en welzijnscreatie enerzijds en ons grondstoffenverbruik anderzijds. De kunst is om minder te wegen op onze schaarse middelen en toch onze behoeften te blijven vervullen.”

“Alleen op die manier kunnen we als menselijk economisch systeem blijven passen in het wereldecosysteem. Ontkoppelen is dus de boodschap, we kunnen immers perfect gelukkig zijn met minder.”

Een doordachte visie op lange termijn met een meer transversale en allesomvattende benadering is volgens Marc De Pauw dan ook nodig om het tij te keren. “Dat wordt afgestapt van het denken op korte (verkiezings)termijn is ook wat mensen van hun beleidsvoerders verwachten. Toch leveren veel Vlaamse steden en gemeenten al erg waardevolle inspanningen naar ecologie en duurzaamheid. Denk maar aan selectieve afvalinzameling, nulgebruik van pesticiden, relightingprojecten van straatverlichting en gemeentegebouwen en de ondersteuning van repaircafés en voedselteams.”

ENERGIE-BEPERKING TIJDENS HET ZUIVERINGS-PROCES

RECUPERATIE VAN WARMTE UIT AFVAL-WATER

RECUPERATIE VAN GRONDSTOFFEN UIT AFVALWATER

“Heel wat gemeenten hebben zich bovendien al geëngageerd om tegen 2020 de 20 % CO₂-reductiedoelstelling van de EU te halen.”

De toekomst van Aquafin

Waar de volgende generatie alvast een streepje voor heeft, is de zuivering van het huishoudelijk afvalwater. “Als geboren Temsenaar heb ik in mijn jeugd niets anders dan een gitzwarte, stinkende en dode Schelde gekend. Dat heb ik de voorbije jaren serieus zien veranderen. Ik hoop het zelf nog mee te kunnen maken dat er weer volop gevist kan worden op deze prachtige waterloop. Ik kijk al uit naar een portie gezonde, lokaal gevangen paling op mijn bord,” lacht Marc De Pauw. “Voor de toekomst denk ik dat de focus voor Aquafin zuiveringstechnisch meer zal komen te liggen op de doorgedreven verwijdering

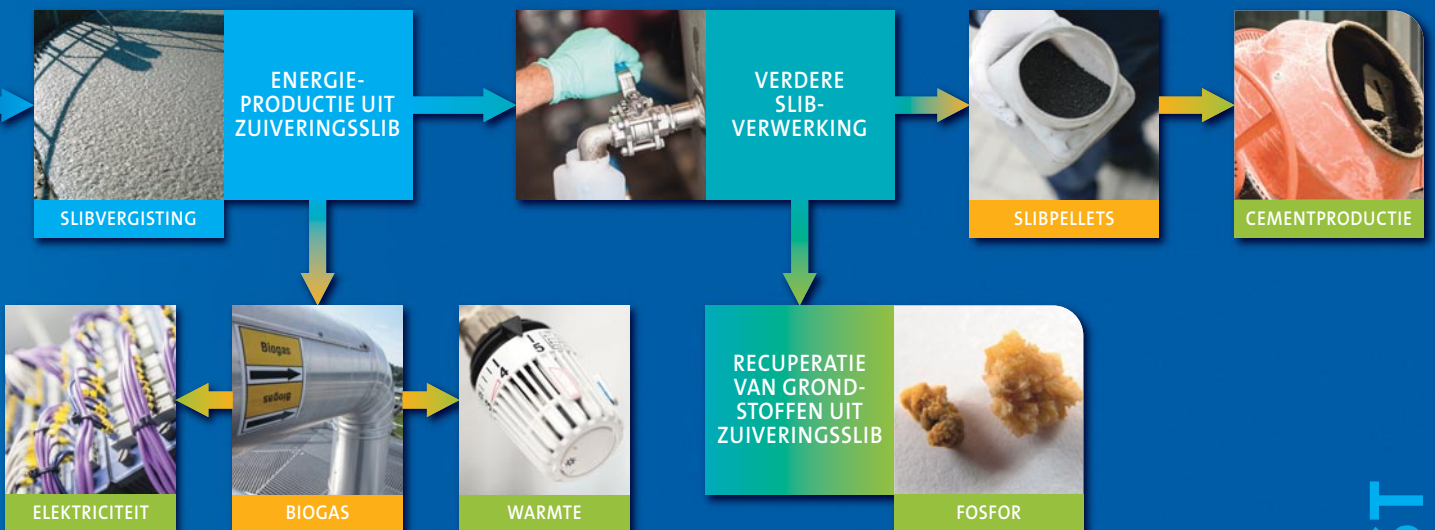
van micropolluenten, zoals residu's van pesticiden en geneesmiddelen, en op de volledige waterkringloopsluiting. Ik verwacht ook dat we met micro-organismen in de toekomst nog veel meer zullen kunnen doen dan wat vandaag gekend is.”

“Ik verwacht dat we met micro-organismen in de toekomst nog veel meer zullen kunnen doen dan wat vandaag gekend is.”

Circulaire economie

Tot 10 jaar geleden was huishoudelijk afvalwater zuiveren op een rioolwater-zuiveringsinstallatie de enige processtroom. De laatste jaren ontdekken we

steeds meer het potentieel van waterzuivering en slib naar de recuperatie van grondstoffen en energie. Zo maken we biogas uit vergist slib en testen we de mogelijkheden om fosfor en cellulose terug te winnen en koolstof te recupereren. “Willen we het hoofd bieden aan de problemen van de klimaatopwarming en de steeds schaarser wordende grondstoffen, dan is er geen weg terug bij de transitie naar een circulaire, biogebaseerde en koolstofarme economie,” stelt Marc De Pauw. “Misschien moeten we zelfs nog verder gaan en ons huidig ‘toilet-concept’ eens kritisch tegen het licht houden! Mogelijk is het separatietoilet, waarbij urine en faecaliën gescheiden worden, wel de toekomst. De ‘urineboer’ zou het kostbare stikstof en fosfaat kunnen ophalen voor opwerking tot meststof. Hoe dichter bij de bron scheiden, hoe beter. Het is alleen maar de vraag wanneer de maatschappij hier klaar voor zal zijn.” ●

De toekomst van afvalwater

Bron van energie en grondstoffen

We moeten evolueren naar een circulaire economie, waarin de grondstoffenkringloop sluit, volgens trendwatcher Marc De Pauw. Aquafin onderzoekt alvast welke mogelijkheden ons afvalwater biedt.